

PROF. JAN JARGOŃ (1928 - 1995).

Muzyka polska poniosła kolejną wielką stratę. Dnia 31.10.1995 r. zmarł nieodżałowanej pamięci prof. Jan Jargoń, wybitny organista, pedagog i kompozytor. Pochowany został 6 listopada na krakowskim Cmentarzu Rakowickim.

Jan Jargoń urodził się 23 czerwca 1928 r. w Pawłowie (woj. katowickie). Naukę muzyki rozpoczął w Średniej Szkole Muzycznej w Zabrze, kształcąc się w grze organowej u S. Możdżonka. W latach 1947-52 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Krakowie w klasie B. Rutkowskiego. Jeszcze jako student uzyskał w roku 1950 pierwszą nagrodę na Ogólnopolskim Konkursie Bachowskim w Poznaniu. Pracę pedagogiczną rozpoczął już w 1948 roku, ucząc do roku 1951 w Państwowej Średniej Szkole Muzycznej w Bytomiu, a następnie od roku 1954 w Państwowym Liceum Muzycznym w Krakowie, w którym zorganizował klasę gry organowej, ucząc ponadto harmonii, kontrapunktu oraz improwizacji. Od 1956 r. podjął działalność pedagogiczną w Katedrze Organów Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej (obecnie Akademii Muzycznej) w Krakowie. W 1976 r. objął stanowisko kierownika tejże Katedry, które pełnił aż do swojej śmierci. We wspomnianej Uczelni pełnił kolejno funkcje: prodziekana Wydziału Wychowania Muzycznego (1966-69), dziekana Wydziału Instrumentalnego (1969-72) oraz prorektora (1972-75). W roku 1981 został powołany na stanowisko profesora nadzwyczajnego, a w 1987 uzyskał tytuł profesora zwyczajnego.

Organizacyjna działalność profesora Jargoniana wyszła niebawem poza ramy macierzystej Uczelni. Był bowiem w latach 1973-76 i 1979-82 członkiem Rady Wyższej Ministerstwa Kultury i Sztuki. W roku 1986 został powołany na członka komisji resortowej do spraw programów kształcenia na kierunku instrumentalnym. Był także członkiem Archidiecezjalnej Komisji ds. Muzyki Kościelnej przy Kurii Metropolitalnej w Krakowie, działając przez szereg lat, aż do śmierci, w podkomisji do spraw budowy organów.

Działalność artystyczna Profesora przejawiała się w jego mistrzowskich produkcjach koncertowych tak w kraju, jak i za granicą (m. in. w Austrii, Bułgarii, Czechosłowacji, Danii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Niemczech i na

Węgrzech). W tym zakresie położył wybitne zasługi w krzewieniu polskiej kultury muzycznej, stając się zarazem współtwórcą "polskiej szkoły organowej". Grę jego, oprócz wirtuozowskiej biegłości, cechowało znakomite wyczucie barw instrumentu, wielka umiejętność ich stosowania w zależności od stylu i charakteru wykonywanych dzieł. Wszystko to, w sumie, stawiało go w rzędzie najwybitniejszych artystów - wykonawców w zakresie gry organowej. Brał też aktywny udział w różnych międzynarodowych festiwalach i konkursach muzycznych poświęconych twórczości organowej, zarówno jako wirtuoz, jak i juror. Uzupełnieniem artystycznej działalności Profesora Jargonia były liczne nagrania płytowe i radiowo - telewizyjne w kraju i zagranicą.

Również jego działalność pedagogiczna cieszyła się powszechnym uznaniem. Jan Jargoń należał do czołowych polskich pedagogów i wytrawnych wychowawców licznej grupy polskich artystów - organistów. Fakt, że w jego klasie na 34 wysoko kwalifikowanych młodych adeptów sztuki organowej jakich wykształcił, aż 16 uzyskało dyplom z wyróżnieniem świadczy, że zmarły Profesor umiał swym uczniom przekazać swe bogate doświadczenia wszechstronnych umiejętności, jakich wymaga ta wspaniała, lecz niezmiernie trudna dziedzina wykonawstwa. Słusznie więc cieszył się zasłużonym mianem mistrza o wysokim autorytecie artystycznym.

Kolejnym ważnym nurtem aktywności Profesora Jargonia były jego prace związane z problematyką budownictwa organowego. W roku 1968 wziął udział w pierwszej krajowej konferencji poświęconej sprawie zabytkowych organów w Polsce, której organizatorem był Zarząd Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury i Sztuki w Warszawie. Wynikiem tej konferencji była m.in. ustawa o ochronie zabytkowych organów w Polsce. W oparciu o tę ustawę prof. Jargoń stał się inicjatorem i współorganizatorem w roku 1971 Pracowni Konserwacji Zabytkowych Organów przy krakowskim oddziale PKZ. Jako jej stały konsultant naukowy współpracował przy renowacji kilkunastu obiektów, wśród których znajdowały się najcenniejsze polskie zabytkowe organy (Kazimierz n. Wisłą, Olkusz, Jędrzejów). Przy jego udziale i konsultacji dokonano szeregu renowacji zabytkowych instrumentów istniejących w kościołach krakowskich (m. in. św. Mikołaja, Ojców Paulinów na Skalce, Bazylice Mariackiej oraz Ojców Karmelitów na Piasku). Zmarły Profesor był też autorem wielu projektów założeń brzmieniowych nowo budowanych organów (w Filharmonii Krakowskiej, tamtejszej Akademii Muzycznej, w Nowej Hucie - Binczycach i Mistrzejowicach, w kościele i kaplicy WSD Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie - Dębnikach). Współpracował w tym zakresie z wieloma firmami organmistrzowskimi, zarówno polskimi (J. A. Bułowie, W. Truszczyński, J. Siedlar), jak i zagranicznymi (R. von Beckerath, Schuke, G. Hradecky). Niestety, Profesor nie usłyszy już wielkich nowych organów dla odbudowanej

po pożarze sali Filharmonii Krakowskiej, zaprojektowanych wspólnie z firmą J. Klaisa z Bonn, których ukończenie zaplanowano na październik 1996 r.

Zaabsorbowany wieloma agendami z zakresu organistyki, nie miał zbyt wiele czasu na poświęcenie się komponowaniu, choć i w tej dziedzinie miał swoje poważne dokonania. W jego tece kompozytorskiej znajduje się kilka utworów, wśród nich: *Koncert barokowy na organy i orkiestrę*, *Sonata na skrzypce i fortepian*, *Introdukcja*, *Passacaglia na organy*, *Tryptychon per organo*, szereg pieśni na sopran i fortepian oraz kantata "Śląsk" na głosy solowe, chór i orkiestrę.

Za swoją wielokierunkową działalność na rzecz polskiej kultury i pedagogiki muzycznej otrzymał m. in. trzykrotnie Nagrodę Ministra Kultury i Sztuki I i II stopnia (1971, 1974, 1982), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1973), nagrodę miasta Krakowa (1974) oraz tytuł Zasłużonego Nauczyciela PRL (1985).

Ks. Tadeusz Przybylski SDB